

Schoolondersteuningsprofiel CBS de Hoeksteen Spijk

Juni 2015

Inleiding

Voor u ligt het Schoolondersteuningsprofiel van CBS de Hoeksteen uit Spijk . Elke school heeft ambities, maar kent ook grenzen aan het kunnen lesgeven aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

In 2011 heeft NTO in opdracht van het samenwerkingsverband Rivierenland het Schoolondersteuningsprofiel (SOP) voor CBS de Hoeksteen opgesteld. Ondertussen zijn we bijna vier jaar verder en heeft de school zich verder ontwikkeld en is er het één en ander veranderd op de Hoeksteen. Niet alleen hebben we te maken met een andere samenstelling van het team, ook zijn er nieuwe vaardigheden op het gebied van didactische en pedagogische vaardigheden opgedaan. Daarom is het nu tijd om opnieuw de balans op te maken. Welke ambities die gesteld waren in 2011 zijn ondertussen verwezenlijkt en waar liggen nog mogelijke kernpunten?

In februari 2015 is de school bezocht door andere scholen binnen het samenwerkingsverband voor een visitatie. Dit bezoek is voorbereid naar aanleiding van de zelfevaluatie van de doelen, maar is tevens onderdeel van de zelfevaluatie. De bevindingen van de visitatiecommissie nemen we mee als we nieuwe doelen formuleren.

Allereerst leest u de samenvatting van het SOP van 2011 en de daarin gestelde ambities. Daarna volgt een evaluatie met conclusies. Tenslotte leest u de nieuwe ambities.

Margreet de Deugd
Juni 2015

Samenvatting en ambities SOP 2011

Samenvatting (uit hoofdstuk 8)

De Hoeksteen situeert zichzelf als **een smalle zorgschool op weg richting brede zorgschool** in de komende jaren. Ze wil er in principe zijn voor alle kinderen uit het dorp. Er is veel aandacht voor het individuele kind. Hiervoor is 1 paar handen in de klas beschikbaar. De Hoeksteen is een school die vooral degelijk onderwijs wil verzorgen binnen de jaargroep, waar betrokken leerkrachten aandacht en zorg hebben voor het welbevinden van het kind en waar we binnen het leerstofjaarklassensysteem werken met handelingsgericht werken (HGW) als basis. Het team denkt en werkt vanuit de mogelijkheden die zij van de leerlingen begrepen hebben. Tevens kan de Hoeksteen voor leerlingen passend onderwijs verzorgen op grond van haar pedagogisch klimaat en de visie op omgaan met elkaar. Kinderen worden op de Hoeksteen geaccepteerd zoals ze zijn.

De Hoeksteen voldoet **aan de basiszorg** zoals aangegeven in de criteria van de onderwijsinspectie.

De school kent **een duidelijke zorgstructuur**.

Het daadwerkelijk **handelingsgericht werken** en afstemmen van het handelen als leerkracht blijkt in de praktijk veel inzichten en kansen op te leveren maar in de uitvoering, vanwege een kleine school met combinatieklassen, ook beperkingen te geven.

De Hoeksteen laat zich kennen in het dorp als een school die bereid is om met alle ouders en anderen te onderzoeken of er voldoende perspectief op passend onderwijs is. Zij is hier realistisch in en weet dat dit niet in alle gevallen kan ontstaan.

Op het gebied van **de breedtezorg** maakt de Hoeksteen (nog) weinig gebruik van de mogelijkheden van het Samenwerkingsverband.

De grenzen aan de mogelijkheden in het kader van passend onderwijs ervaart de Hoeksteen vooral wanneer de balans in de groep, de bouw en/of de school verstoord raakt en het welbevinden van de leerling, de medeleerlingen en de leerkrachten in het geding raakt. Ook voor leerlingen met complexe lichamelijke hulpvragen, die dagelijks veel specialistische zorg vragen en voor leerlingen met forse verstandelijke beperkingen kan de Hoeksteen geen passend onderwijs organiseren.

De Hoeksteen heeft voor de komende jaren **de ambitie** om zich verder te bekwamen in het handelingsgericht werken (klassenmanagement t.a.v. uitvoering van groepsplannen, communicatie met leerlingen, ouders en leerkrachten). Het team heeft de ambitie om competentier te worden ten aanzien van leerlingen met speciale onderwijs- en zorgbehoeften. Het is de wens om de deskundigheden en vaardigheden breder in het team te ontwikkelen.

Ambities (uit hoofdstuk 6)

CBS de Hoeksteen is een school die vooral degelijk onderwijs wil verzorgen binnen de jaargroep, waar betrokken leerkrachten aandacht en zorg hebben voor het welbevinden van het kind en waar we binnen het leerstofjaarklassensysteem werken met HGW als basis. Om in het kader van passend onderwijs voor zoveel mogelijk kinderen de juiste school te kunnen zijn, heeft het team de volgende ambities voor de komende periode:

- meer kennis van leerlijnen ontwikkelen om SMARTI-doelen te bepalen (Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdsgebonden Inspirerend);
- versterken van het didactisch analytisch vermogen van het team;
- versterken van het klassenmanagement m.b.t. het uitvoeren van de groepsplannen;
- vaardigheden in de communicatie met ouders, kinderen, collega's en onderwijsdeskundigen ontwikkelen;
- vaardigheden in het voeren van gesprekken met kinderen ontwikkelen.

Gespecificeerd naar de domeinen kan nog het volgende aangevuld worden:

- werkhouding: voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften is een versterking van de zelfstandigheid en luisterhouding nodig. Communicatie tussen leerkrachten over verschillende aanpakken: ervaringen meer delen;
- sociaal emotioneel/ gedrag: meer rustige / stilte werkplekken in het gebouw voor kinderen die meer dan gemiddeld afgeleid worden door omgevingsprikkels. Eenduidige regels en afspraken ontwikkelen samen met de kinderen voor school, klas en team;
- thuissituatie: opbouwen en uitbouwen van het netwerk met externe instanties. Een structureel inloopspreekuur voor ouders organiseren;
- fysiek-medisch: versterken van de samenwerking met elkaar en met externe instanties in het creëren van passend onderwijs voor deze leerlingen. Scholing, workshops voor team op specifieke gebieden (bijv. epilepsie);
- leren en ontwikkeling: vergroten van de zelfstandigheid van de leerlingen. De leerling als eigenaar van zijn eigen leerproces.

Evaluatie

Bronnen:

- scorelijst basisondersteuning (jan. 2015);
- tevredenheidspeilingen medewerkers (dec. 2014) en ouders (feb. 2015);
- collegiale visitatie (02-02-2015);
- kwaliteitsonderzoek Inspectie voor het Onderwijs (09-12-2014).

Scorelijst basisondersteuning

Om de ambities te evalueren hebben we teamleden gevraagd om de scorelijst basisondersteuning (bijlage 1) in te vullen. Deze scorelijst is ons aangeboden door het samenwerkingsverband. Deze is door 5 van de 8 collega's ingevuld in december 2014.

Per ijkpunt kon ja/ nee geantwoord worden en "actie".

Ijkpunt		Actie
1. De school voert een helder beleid op het terrein van de ondersteuning van leerlingen	Ja	De procedures en afspraken over de ondersteuning van leerlingen zijn duidelijk.
2. De school heeft haar schoolondersteuningsprofiel (SOP) vastgesteld.	Ja/ nee	Het SOP is niet bekend bij team en MR.
3. De school bepaalt jaarlijks de effectiviteit van de ondersteuning en past beleid zo nodig aan.	Ja/ nee	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten. De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.
4. Leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving	Ja/ nee	De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school. De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en in incidenten die zich voordoen. De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten.
5. De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen.	Ja	De normen bevatten in elk geval de referentieniveaus taal en rekenen. Het personeel volgt en analyseert systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.
6. Het personeel werkt opbrengst- en handelingsgericht aan het realiseren van onderwijsarrangementen.	Ja	De school past op grond van verzamelde (toets)gegevens de ontwikkelingsperspectieven van individuele leerlingen en/ of groepsplannen (zo nodig) aan.
7. Het personeel werkt met effectieve methoden en aanpakken.	Ja/ nee	Het personeel stemt de werkvormen af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen. Het personeel stemt leerinhouden/instructie/verwerking/onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
8. Het personeel werkt continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties.	Ja/ nee	Het personeel beschikt over een actuele set van didactische, organisatorische en pedagogische competenties voor de begeleiding van leerlingen met extra onderwijsbehoeften.
9. Voor leerlingen voor wie dit nodig is, is een ambitieus onderwijsarrangement voorhanden.	Ja/ nee	Het onderwijsarrangement bevat de inzet van middelen en extra menskracht. Het onderwijsarrangement bevat zowel de onderwijs- als de gezinskant (1 kind 1 plan).

10. De school draagt de leerlingen zorgvuldig over.	Ja	
11. Ouders (en leerlingen) zijn nauw betrokken bij de school en de ondersteuning.	Ja/ nee	De school bevaart ouders regelmatig over de wensen en verwachtingen bij de begeleiding van hun kind(eren).
12. De school heeft een effectieve interne ondersteuningsstructuur.	Ja	Taken en verantwoordelijkheden van leraren en directie op het terrein van ondersteuning van leerlingen zijn duidelijk en transparant. De school grijpt bij ernstige problemen snel in.
13. De school heeft een effectief ondersteuningsteam.	Ja/ nee	Het ondersteuningsteam ondersteunt ouders/ verzorgers.

Tevredenheidspeilingen Parnassys

Ouders geven in een tevredenheidspeiling aan bij het onderwerp "Planmatige ondersteuning door ouders" dat ze op een schaal van 0-4 als volgt tevreden zijn:

Leerlingenondersteuning gemiddeld: 3,3

De leerkracht begrijpt wat het kind nodig heeft	3,3
De leerkracht komt direct in actie wanneer kinderen extra begeleiding nodig hebben	3,3
De leerkracht gaat met ouders in gesprek om een compleet beeld te krijgen van het kind	3,6
De leerkracht denkt samen met de ouders na over wat de beste begeleiding is voor hun kind	3,5
Ouders zijn tevreden over hoe men op school kinderen met leermoeilijkheden begeleidt	3,0
Ouders zijn tevreden over hoe men op school kinderen met gedragsmoeilijkheden begeleid	2,9
Ouders zijn tevreden over hoe men op school kinderen die meer- of hoogbegaafd zijn extra uitdaging biedt	3,4

Medewerkers geven in een tevredenheidspeiling aan bij het onderwerp "organisatie en aansturing" dat ze op een schaal van 0-4 als volgt tevreden zijn:

Organisatie en aansturing gemiddeld 3,9

Leerkrachten zijn tevreden over de ondersteuning die de kinderen geboden wordt	3,8
Leerkrachten zijn tevreden over de aansturing van de leerlingondersteuning.	4,0
Leerkrachten zijn tevreden over de manier waarop zij ondersteund worden om kinderen goed te begeleiden	3,8
Leerkrachten zijn tevreden over de manier waarop zij ondersteund worden om de onderwijsbehoeften vast te stellen	3,8
Leerkrachten zijn tevreden over hoe zij ondersteund worden om planmatig te werken	4,0

Zelfevaluatie voor collegiale visitatie andere scholen van SWV

We hebben voor zowel De Hoeksteen in Spijk als de Wegwijzer in Heukelum de volgende hulpvraag opgesteld voor de visitatie:

We werken met groepsplannen, maar dit gebeurt niet op de hele school op dezelfde manier. De afspraken moeten bij iedereen duidelijk zijn. Het schrijven van groepsplannen stuit op weerstand en wordt gezien als een enorme klus. We zoeken daarom naar een zinvolle en effectieve manier om de plannen te maken. Daarbij wordt er veel volgens de methode gewerkt. Kennis van leerlijnen bestaat dus uit kennis van de methode. We zijn wel begonnen (2014-2015) met het introduceren van leerlijnen jonge kind (SLO) in Parnassys. We denken dat het didactisch analytisch vermogen en de organisatie van de uitvoering van de groepsplannen, zeker in combinatiegroepen versterkt kan worden.

Vraag/ probleem:

We merken dat met name de groepsplannen als last worden ervaren en niet als lust, soms zelfs als niet zinvol. Sommige leerkrachten zijn niet intrinsiek gemotiveerd om groepsplannen te maken. We zien ook dat de groepsplannen te omvangrijk zijn en te weinig concreet. We willen weten waar de verlegenheid en de weerstand bij leerkrachten ligt. Als we weten waar de knelpunten zitten, kunnen we gericht aan de slag om het planmatig en handelingsgericht werken te verbeteren. Daarbij willen we meer eenvormigheid van de groepsplanning binnen de school.

Aanpak:

We bespreken de gemaakte afspraken voor het maken van groepsplannen in de teams. Tevens vragen we naar knelpunten (teamvergadering 8 en 15 januari 2015).

Uit beide teamvergadering komt naar voren dat er veel onduidelijkheid en weerstand is ten aanzien van groepsplannen. De afspraken zijn opnieuw opgesteld en besproken.

We vragen de visitatiecommissie van het samenwerkingsverband om advies over onze manier van werken. Ons referentiekader hierbij is handelingsgericht werken. Voor ons is dat ook opbrengstgericht werken.

Feedback van de visitatiecommissie:

- Vinden jullie dat onze manier van werken handelings- en opbrengstgericht is?
- Hoe vinden jullie onze groepsplannen?
- Hoe kunnen ze beter en effectiever geschreven worden?
- Wat kunnen we doen aan de motivatie van leerkrachten?

In het verslag van de visitatiecommissie (bezoek op 2 februari 2015) staat:

1. De commissie merkt op dat er inderdaad te weinig eenduidigheid is in de aanwezige groepsplannen. Tevens valt het de commissie op dat er in de plannen wel sprake is van opbrengstgerichte doelen maar niet inhoudsgericht. De commissie begrijpt dat leerkrachten deze plannen als niet zinvol beschouwen. Ze zijn niet praktisch en niet gericht op het dagelijks handelen van de leerkracht.
2. De commissie stelt zich voor dat in een teambijeenkomst met elkaar besproken kan worden wat nodig is in een groepsplan. Waar is een groepsplan nu eigenlijk voor? Groepsplannen zijn er om de doelen, de individuele onderwijsbehoeften en de klasse-organisatie met elkaar te verbinden. Oftewel: wat, hoe, waarmee, wanneer en in welke samenstelling leren de kinderen in mijn groep?

3. Wat helpt leerkrachten in hun dagelijkse praktijk wat in het plan moet staan? Formuleer de inhoud later concreet en specifiek. Schrijf de plannen met elkaar op een studie(mid)dag. Iedereen helpt elkaar en presenteert aan elkaar. Het team spreekt uiteindelijk met elkaar af wat er in een plan moet staan. Vertrouw als IB en directeur op het proces. Soms zal het plan in jullie ogen niet helemaal okay zijn. Waarschijnlijk ervaren leerkrachten dat in de praktijk en corrigeren ze dat zelf wel.
4. Wat kunnen we doen aan de motivatie van leerkrachten? Volgens de commissie is het belangrijk om ervoor te zorgen dat de leerkracht eigenaar is van zijn/haar groepsplan en niet de IB. De scholen lijken misschien op elkaar maar elk team, elke leerkracht heeft zijn/haar eigen begeleidingsbehoefte. Kijk dus goed wie er wat nodig heeft om te kunnen werken met groepsplannen. Directie en IB zijn een gedreven duo wat goed samenwerkt en HGW gericht is. Kijk ook met die HGW-bril naar het team. Weet je wel precies wat elke collega nodig heeft in zijn/haar begeleiding?
5. Laat collega's zichzelf een cijfer geven over de hoogte van hun motivatie om met groepsplannen te werken. Vraag vervolgens wat nodig is om een stapje verder te komen. Leg dat vast en evalueer dat later weer met elkaar. De commissie merkt op dat leerkrachten wel de plannen schrijven (loyaal) en dat doen volgens het format. Er is dus geen onwil. Bovendien hebben beide teams een enorme drive om kindgericht onderwijs te geven. Dat is precies waar HGW om draait. Leerkrachten lijken dus wel intrinsiek gemotiveerd. Daar zit een enorme kracht van beide scholen.
6. De commissie ervaart een grote innerlijke kracht van de teams en adviseert om daarvan gebruik te maken. Focus met elkaar op het doel en het nut van een groepsplan. Doe niet teveel tegelijk en oriënteer je telkens op één aspect.
7. Vinden jullie dat onze manier van werken handelings- en opbrengstgericht is? De commissie heeft zich hier niet expliciet over uitgesproken. Wel zijn er veel aspecten genoemd die onder stimulerende factoren van de scholen benoemd kunnen worden:
 - op de Wegwijzer is sprake van een jong maar ervaren team;
 - beide teams zijn gericht op de ontwikkeling van het individuele kind;
 - gebouwen bieden kansen (lokale bibliotheek, interne kinderopvang, veel ruimte, extra werkplekken);
 - er is sprake van een structurele samenwerking met ouders; hoge mate van ouderbetrokkenheid.

Preventief kwaliteitsonderzoek

In het verslag van het preventief kwaliteitsonderzoek op de Hoeksteen (december 2014) staan veel aandachtspunten voor zowel het didactisch handelen van leerkrachten, de eenduidigheid en transparantie van de zorg en kwaliteitszorg in totaal.

Conclusies

Als we naar de gestelde ambities kijken, moeten we concluderen dat er op meerdere terreinen geïnvesteerd is. In onderstaand schema wordt duidelijk waar de school medio 2015 staat.

Ambitie	Bereikt	Niet bereikt
1. Meer kennis van leerlijnen ontwikkelen om SMARTI-doelen te bepalen (Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdsgebonden Inspirerend).	Leerlijnen jonge kind ingevoerd. Leerlijn sociaal-emotionele ontwikkeling ingevoerd (ZIEN).	SMARTI-doelen in groepsplannen van alle leerkrachten.
2. Versterken van het didactisch analytisch vermogen van het team.	Jaarlijks meerdere groepsbesprekingen per groep met IB'er.	Analyse is niet altijd zichtbaar (schriftelijk).
3. Versterken van het klassenmanagement m.b.t. het uitvoeren van de groepsplannen.	Jaarlijks groepsbezoeken van IB'er en directeur. Collegiale consultatie in parallelgroep op andere school.	
4. Vaardigheden in de communicatie met ouders, collega's en onderwijsdeskundigen ontwikkelen.	Jaarlijks oudervertelgesprekken met ouders aan het begin van het schooljaar. Regelmatig gesprekken met kinderen. Studiedag over communicatie.	SOT (schoolondersteunings-team) wordt niet altijd als zinvol gezien. Communicatie met onderwijsdeskundigen moet meer opleveren.
5. Vaardigheden in het voeren van gesprekken met kinderen ontwikkelen.	Regelmatig gesprekken met kinderen, met name door IB'er.	Gesprekken met kinderen kunnen vaker gevoerd worden.
6. Werkhouding: voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften is een versterking van de zelfstandigheid en luisterhouding nodig. Communicatie tussen leerkrachten over verschillende aanpakken: ervaringen meer delen.	Collegiale consultatie in parallelgroep op andere school bevordert gesprek over aanpakken.	Duidelijke lijn in "leren leren" door de hele school
7. Sociaal emotioneel/ gedrag: meer rustige / stilte werkplekken in het gebouw	Er is rust in de groepen.	Eenduidige regels moeten nog opgesteld worden. Meer stilteplekken creëren.

voor kinderen die meer dan gemiddeld afgeleid worden door omgevingsprikkels. Eenduidige regels en afspraken ontwikkelen samen met de kinderen voor school, klas en team.		
8. Thuissituatie: opbouwen en uitbouwen van het netwerk met externe instanties. Een structureel inloopspreekuur voor ouders organiseren.	Opbouw en uitbouw van een extern netwerk is gebeurd bij bijvoorbeeld de aanvraag van een onderwijsarrangement.	Geen structureel inloopspreekuur voor ouders. Er lijkt geen noodzaak voor.
9. Fysiek-medisch: versterken van de samenwerking met elkaar en met externe instanties in het creëren van passend onderwijs voor deze leerlingen. Scholing, workshops voor team op specifieke gebieden (bijv. epilepsie).	Dit was niet van toepassing in de afgelopen jaren.	Vanaf augustus 2015 kunnen we werken met Kurzweil voor kinderen met dyslexie. Een leerkracht wordt hierin geschoold.
10. Leren en ontwikkeling: vergroten van de zelfstandigheid van de leerlingen. De leerling als eigenaar van zijn eigen leerproces.	Dit is niet doelgericht gebeurd.	In de komende onderwijsontwikkeling (Kansrijke combinatiegroepen en VierKeerWijzer) worden leerlingen meer eigenaar van hun eigen leerproces.

Plan van aanpak

We willen de komende jaren de focus leggen op de eerste vijf ambities en de laatste:

1. Meer kennis van leerlijnen ontwikkelen om SMARTI-doelen te bepalen (Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdsgebonden Inspirerend).
2. Versterken van het didactisch analytisch vermogen van het team.
3. Versterken van het klassenmanagement m.b.t. het uitvoeren van de groepsplannen.
4. Vaardigheden in de communicatie met ouders, collega's en onderwijsdeskundigen ontwikkelen.
5. Vaardigheden in het voeren van gesprekken met kinderen ontwikkelen.
6. Leren en ontwikkeling: vergroten van de zelfstandigheid van de leerlingen. De leerling als eigenaar van zijn eigen leerproces.

Dit doen we op de volgende manier:

1/2/3 We gaan vanaf schooljaar 2015-2016 scholing volgen op het gebied van "kansrijke combinaties". Hiermee vergroten we de kennis van leerlijnen, versterken we het didactisch-analytisch vermogen en verbeteren we het klassenmanagement in een combinatiegroep. Daarnaast borgen we het gebruik van leerlijnen jonge kind in de kleutergroepen en de lijn sociaal-emotionele ontwikkeling.

4/5 Van het stimuleringsgeld van het SWV gaan we kindvertelgesprekken faciliteren, waardoor er daadwerkelijk met elk kind gesproken wordt. We stellen de school vaker open voor inloop van ouders.

De IB'er richt zich op de coaching van leerkrachten om eigenaar te worden van hun groepsplannen en om een eenduidige lijn van afspraken te hebben in de school. Zij stuurt op goede voorbereiding van de groepsbesprekingen en de SOT-besprekingen. We gaan werken met de "leerlijn leren leren", die terug te zien moet zijn in de groepsplannen.

De directeur richt zich op de begeleiding en invoering van de scholing en op het naleven van afspraken. Zij stuurt op een professionele cultuur door o.a. intervisie en collegiale consultatie te stimuleren. Zij zorgt ook voor communicatie over het schoolondersteuningsprofiel, inspiratiemiddagen van het Samenwerkingsverband en zij stuurt de professionele ontwikkeling in deze richting.

Met behulp van het computerprogramma Kurzweil kunnen we vanaf 2015-2016 kinderen met dyslexie begeleiden op onze school. Collega Susan Tukker in Heukelum is hier de eerste deskundige voor.

Samen met CBS de Wegwijzer in Heukelum is het de ambitie om een professionele cultuur te bouwen, waarin samen naar mogelijkheden wordt gezocht als er kinderen met specifieke onderwijsbehoeften bij ons op school (willen) komen.

Tenslotte

Voor de volledigheid plaatsen we in de bijlagen de planning van onze ondersteuningsstructuur, waar we trots op zijn:

Jaarplanning Ondersteuning 2015-2016
Kijkwijzer 1 Checklist klassenconsultaties
Kijkwijzer 2 Verslagformulier groepsbespreking
Kijkwijzer 3 Kijkwijzer groepsplan
Kijkwijzer 4 Kijkwijzer groepsoverzicht
Afspraken groepsplannen
(Toetskalender 2015-2016 met afname CITO-toetsen is apart)

Bijlagen

Jaarplanning Ondersteuning schooljaar 2015-2016

Dit schooljaar valt uiteen in 2 perioden met tussenevaluaties:

Periode 1: week 36 t/m week 6.

Week 35	1 ^e schoolweek.	27/08	SP	Oudervertelgesprekken
Week 36	Info avond	1/09	HK	Infoavond HK
Week 37	Ouder vertel gesprekken	7/09	HK	Ouder vertel gesprekken
		8/09		Infoavond SP
Week 38	Kamp			
Week 39	Klassenconsultaties.	24/09		Kansrijke combinatie. SP
Week 40	Ondersteuningsteam. 1.	28/09	9:30 SP.	13:00 HK
Week 41	Klassenconsultaties.	8/10		Kansrijke combinatie. HK
	ZIEN invoeren groepen 2-8 Alle vragen invullen alle leerlingen. Invullen per groep.			
Week 42	Groep 2 Toetsen	Beginnende geletterdheid.		
Week 43	Herfstvakantie			
Week 44	Tussenevaluatie in plannen maken.			
Week 45	ZIEN Leerlingen invullen. 5-8			
	Begeleidingsvragen ondersteuningsteam inleveren IB			
Week 46	Groepsbespreking TE/ZIEN	HK	5 nov en 10 nov,	
	Groepsbespreking TE/ZIEN	SP.	9 nov.	
Week 46	Groepsbespreking TE/ZIEN.	SP	19 nov	
Week 47	Vorbereiding SOT Begeleidingsvragen.			
Week 48	Spreekavond n.a.v. ZIEN met ouders. Beide locaties. Ma 23 nov			
Week 49	Ondersteuningsteam. 2.	30/11	9:00 SP.	13:00 HK
Week 2	CITO M			
Week 3	CITO M			
Week 4	CITO gegevens analyseren plannen evalueren			
	Begeleidingsvragen ondersteuningsteam inleveren IB			
Week 5	Studiedag Groepsbesprekingen teams	2-02.	Rapporten.	
	Groepsbespreking. Analyse/planning			

Periode 2: week 7-28

Week 6	Ondersteuningsteam. 3.	8-02-2016	9:00 SP.	13:00 HK
	Groepsbespreking. Analyse/Planning.			
Week 7	Groepsbespreking. Analyse/Planning.			
Week 14	Klassenconsultatie 2. Kansrijke combinaties	5-04-2016		
	Begeleidingsvragen ondersteuningsteam inleveren IB			
Week 15	Klassenconsultatie 2. Kansrijke combinaties.	12-04-2016		
Week 15	Groep 1 en 2 Toetsen beginnende geletterdheid.			
Week 15	Ondersteuningsteam. 4.	11-04-2016	9:00 SP.	13:00 HK
Week 16	CITO eindtoets. Grp 8,19,20,21 april			
Week 22	CITO			
Week 23	CITO			
Week 24	CITO Begeleidingsvragen ondersteuningsteam inleveren IB			
Week 25	Evalueren planperiode 2. Analyseren			
Week 26	Ondersteuningsteam. 5.	27-06-2016	9:00 SP.	13:00 HK
Week 26	Studie werkdag beide teams. Evalueren en plannen in P.	30-06		
Week 26	Rapport 2.	1/07		
Week 27	Laatste schoolweek.			

1. Checklist klassenconsultaties (intern begeleider)

Leerkracht:	Observator:	
Groep:	Datum:	
Les:		
Onderdelen		Opmerkingen
Vorbereiding		
Heeft de leerkracht een dag- of weekplanning gemaakt?	☐ ja ☐ nee	
Is het groepsplan gebruikt voor het opstellen van de dag- of weekplanning?	☐ ja ☐ nee	
Houdt de leerkracht de vorderingen bij? Hoe?	☐ ja ☐ nee	
Inleiding		
Weten de leerlingen het doel van de les?	☐ ja ☐ nee	
Weten de leerlingen hoe de les georganiseerd wordt? Wat ze moeten gaan doen?	☐ ja ☐ nee	
Haalt de leerkracht voorkennis op?	☐ ja ☐ nee	
Instructie		
Is er voldoende instructietijd?	☐ ja ☐ nee	
Krijgen (groepjes) kinderen verlengde instructie? Zie groepsplan.	☐ ja ☐ nee	
Sluit de instructie aan bij de specifieke onderwijsbehoeften van kinderen? Zie groepsplan.	☐ ja ☐ nee	
Houdt de leerkracht rekening met niveaoverschillen?		
Vindt na de instructie begeleide inoefening plaats?		
Zijn de overige leerlingen in staat zelfstandig te werken als de leerkracht een groepje instructie geeft?		
Verwerking		
Zijn de leerlingen in staat zelfstandig te werken?	☐ ja ☐ nee	
Ontvangen de leerlingen regelmatig feedback?	☐ ja ☐ nee	
Sluiten de werkvormen aan bij de specifieke onderwijsbehoeften van de kinderen?	☐ ja ☐ nee	

Houdt de leerkracht rekening met verschillen in leerstijl tussen leerlingen?	☐ ja ☐ nee	
Bespreekt de leerkracht het werk met de kinderen na?	☐ ja ☐ nee	
Sluit de leerkracht de les duidelijk af?	☐ ja ☐ nee	
Organisatie en klassenmanagement		
Is de organisatie conform het groepsplan?	☐ ja ☐ nee	
Is deze organisatie haalbaar voor de leerkracht?	☐ ja ☐ nee	
Verloopt de wisseling van groepeeringsvormen goed?	☐ ja ☐ nee	
Wordt de leertijd effectief besteed?	☐ ja ☐ nee	
Krijgen sommige leerlingen extra leertijd? Zie groepsplan.	☐ ja ☐ nee	
Zijn de regels in de klas met betrekking tot zelfstandig werken en hulp vragen duidelijk?	☐ ja ☐ nee	
Pedagogisch klimaat		
Stemt de leerkracht haar pedagogische aanpak goed af op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen?	☐ ja ☐ nee	
Heerst er een prettige werksfeer?	☐ ja ☐ nee	
Verloopt de interactie tussen de kinderen goed?	☐ ja ☐ nee	
Werken de kinderen goed met elkaar samen?	☐ ja ☐ nee	
Is de leerkracht persoonlijk betrokken op de leerlingen?	☐ ja ☐ nee	
Gaat de leerkracht adequaat om met ongewenst gedrag?	☐ ja ☐ nee	
Beloont de leerkracht gewenst gedrag?	☐ ja ☐ nee	

Nagesprek met de leerkracht

Aandachtspunten	
Dit gaat goed	Dit kan beter

Wat wil de leerkracht gaan verbeteren? (prioriteiten stellen)

Waar gaat de leerkracht de komende periode aandacht aan besteden?

Maak voorafgaand aan het groepsbezoek duidelijke afspraken met de leerkracht over de bedoeling van het groepsbezoek. Neem de begeleidingsvraag van de leerkracht mee.

2. Verslagformulier groepsbespreking

Inventariseren van vragen en gesprekspunten	
Evalueren vorig groepsplan	
Aandachtspunten voor de hele groep	
Signaleren van leerlingen die extra aandacht nodig hebben	
Verhelderen/aanscherpen van onderwijsbehoeften	
Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften	
Opstellen van nieuw groepsplan	
Begeleidingsvraag Leerkracht	
Aanmelding leerlingenbespreking	
Samenvatting van belangrijkste afspraken en besluiten	

Tijdens de groepsbespreking vult de intern begeleider de belangrijkste bevindingen, afspraken en besluiten in op het (digitaal) verslagformulier van de groepsbespreking.

3. Kijkwijzer groepsplan

Onderdelen groepsplan	Adviezen voor leerkracht
Doelen ☐ Zijn de doelen concreet? ☐ Zijn de doelen meetbaar? ☐ Zijn de doelen realistisch? ☐ Zijn de doelen uitdagend/stimulerend? ☐ Is er aandacht voor cruciale leermomenten in de leerlijn?	
Inhoud (wat) ☐ Sluit de leerstof aan bij de doelen? ☐ Sluit de (extra) leerstof aan bij het basisaanbod? ☐ Is de leerstof uitdagend, stimulerend, motiverend en gevarieerd? ☐ Sluit de leerstof aan op de specifieke onderwijsbehoeften van de kinderen?	
Aanpak/methodiek (hoe) ☐ Is duidelijk welke (extra) instructie gegeven wordt? ☐ Is duidelijk welke (extra) begeleiding gegeven wordt? ☐ Wordt aan (groepjes) leerlingen meer leertijd beschikbaar gesteld om bepaalde vaardigheden te verwerven? ☐ Zijn de werkvormen activerend en motiverend? ☐ Hoe worden de leerlingen actief betrokken bij de uitvoering van het groepsplan?	
Organisatie ☐ Is duidelijk hoe vaak per week en wanneer (subgroepjes) leerlingen (extra) instructie en begeleiding ontvangen? ☐ Is duidelijk wie bij de uitvoering van het groepsplan in de klas betrokken zijn? Zijn er afspraken over de taakverdeling? ☐ Hoe wordt het aanbieden van meer leertijd in het rooster gepland?	
Evaluatie ☐ Is duidelijk wie, wanneer en hoe evalueert of de gestelde doelen bereikt zijn? ☐ Krijg je daarmee zicht op de mate waarin de doelen wel of niet bereikt zijn? ☐ Hoe worden de leerlingen betrokken bij de evaluatie?	

De intern begeleider gebruikt de kijkwijzer bij het bekijken van een groepsplan dat de leerkracht opgesteld heeft en kan op basis daarvan adviezen geven aan de leerkracht.

4. Kijkwijzer groepsoverzicht

Stappen cyclus 'Handelingsgericht werken'	Positief is: Suggesties: Vragen:
1 Verzamelen van actuele en relevante gegevens over alle leerlingen in het groepsoverzicht ☐ Zijn de toetsresultaten op een juiste wijze ingevuld? ☐ Is de datum van toetsafname ingevuld? ☐ Zijn bij de toetsen ook gegevens uit observatie en foutenanalyse in het groepsoverzicht opgenomen? ☐ Zijn de observaties kort en kernachtig beschreven? ☐ Zijn de observaties concreet en duidelijk? ☐ Heeft de leerkracht naast belemmerende factoren ook positieve kwaliteiten en stimulerende factoren van de kinderen benoemd? ☐ Heeft de leerkracht ook relevante observaties en aandachtspunten vermeld ten aanzien van de sociaal-emotionele ontwikkeling en taakaanpak/werkhouding? ☐ Heeft de leerkracht relevante gegevens uit gesprekken met kinderen en ouders ingevuld?	
2 Signaleren van kinderen die de komende periode extra aandacht nodig hebben ☐ Welke leerlingen heeft de leerkracht aangekruist? ☐ Hebben deze leerlingen op basis van de verzamelde gegevens specifieke onderwijsbehoeften? ☐ Heeft de leerkracht criteria en standaarden gehanteerd die in school afgesproken zijn ten aanzien van het signaleren van kinderen? ☐ Zijn ook leerlingen met een leer- of ontwikkelingsvoorsprong aangekruist? ☐ Zijn ook leerlingen met een eigen leerstijl aangekruist? ☐ Signaleert de leerkracht ook leerlingen die qua gedrag, sociaalemotionele ontwikkeling en werkhouding extra aandacht nodig hebben? ☐ Signaleert de leerkracht ook proactief? Kruist de leerkracht kinderen aan die vooruitlopend op cruciale leermomenten in de leerlijn extra instructie en begeleiding ontvangen?	
3 Benoemen van onderwijsbehoeften van leerlingen ☐ Zijn de doelen concreet en meetbaar benoemd? ☐ Zijn de doelen realistisch? ☐ Hebben de gekozen doelen prioriteit voor deze leerling? ☐ Is concreet benoemd wat de leerling nodig heeft om deze doelen te bereiken? ☐ Sluit het aanbod/aanpak aan bij de doelen die gesteld zijn? ☐ Heeft de leerkracht kennis van variaties in instructie, leerstof, werkvormen en methodieken? ☐ Heeft de leerkracht ook aandacht voor haar pedagogische aanpak?	

Deze kijkwijzer is bestemd voor intern begeleiders en kan gebruikt worden bij het bespreken van het groepsoverzicht in de groepsbespreking.

Groepsplannen maken

- We maken 2x per jaar groepsplannen, in februari en in juli.
- We doen dit voor 3 vakgebieden: Technisch Lezen, Rekenen/Wiskunde, Spelling. Indien nodig of gewenst ook voor begrijpend lezen.
- N.a.v. ZIEN schrijven we individuele plannen, indien nodig.
- Je schrijft een Basisplan (via groepskaart – map - hele groep), waarin je ook aangeeft wat je voor kinderen boven niveauwaarde 4.0 plant. Extra doelen. Welke doelen voeg je toe?
- Je schrijft een Minimumplan voor kinderen onder niveauwaarde 2.0 = D-E. Via groepskaart, individuele leerlingen aanvinken cluster per subgroep. Welke doelen haal je weg?

Doelen SMARTI formuleren

S - Specifiek: omschrijf concreet wat je wilt bereiken.

M - Meetbaar: heeft met "specifiek" te maken. Zorg ervoor dat je doel meetbaar is en dat je dus kunt controleren of je het gehaald hebt.

A - Acceptabel: je doel moet haalbaar zijn. Een goede beginsituatie is vereiste

R- Realistisch: het moet een haalbaar maar wel ambitieus doel zijn.

T - Tijd: kies voor jezelf een tijdsperiode waarin je dat doel wilt realiseren, en wanneer je het gaat evalueren. Dat kan bijvoorbeeld een doel voor de les zelf zijn, maar ook een doel voor de langere termijn. Zeg tegen jezelf: "wat ik bedacht heb in de vorige stappen, ga ik de komende maand uitproberen. Aan het eind van de maand kijk ik hoe het is gegaan en dan wil ik dat mijn doel is bereikt."

I – Inspirerend. Enthousiast, met plezier.

Plannen evalueren

- Na de tussenevaluatie in nov - mrt, dus 2x per jaar, doe je een tussenevaluatie. Check of ieder nog het juiste aanbod krijgt op grond van methodegebonden toetsen en begeleiding.
- In februari en in juli evalueer je je plannen.
- Kijk naar de CITO afname en maak een analyse:
Is er voldoende groei? Zijn de doelen behaald? Wat is de onderliggende factor? Waarom zijn doelen niet behaald of is er te weinig groei? Hoe ga ik deze gegevens vertalen? Wat zet ik in? Tijd, aanbod, materialen?

Maak doelen duidelijk in plan. Maak planning duidelijk in de dag-/weekplanning. Plan dit per periode. Bij voorkeur voor 10 schoolweken (aug-nov, nov-feb, feb-april, april-juli). Cluster welke leerlingen welk doel. Kan in de kolom op je dag planning. Plan van te voren.